

En språklig nytelse

«Å fø fram en kalv over vinteren»

Aldri har boktittel vært så fyllt med stemning og satt så mange tanker i sving.

Boka, som er signert Rønnaug Kleiva, har ligget lett synlig i 14 dager mens tittelen har fremkalt minner og stimulert fantasi.

Alle som har vokst opp på en gård har et spesielt forhold til kalver. Nyfødte stavrer de seg opp på kalvbeinte kalvebein, og det er uendelig langt fram til ku.

Å fø fram en kalv er også noe spesielt. Kalven er så uheldig å bli født av en mor som ikke får lov til å by fram et varmt og melkesprengt jur til den nyankomne. Andre har kastet sine øyne på melkestrømmen som havner på voksbelagte pappkartonger istedefor i vibrende kalveganer.

Kalven må læres til å drikke. Den er ikke skapt til det, den vil suge. To fingre nedi gul råmelk med plass til melkestrømmen i midten tilfredstiller både sult og sugebehov.

Om ikke lenge drikker kalven uten fingre, innholdet i bøtta blir bleikere og bleikere og kalven oppdager ikke at en dag er det bare vann i bøtta.

Å fø fram en kalv over vinteren — det er langt fram — til å bli ku, til å elske hverandre, til å leve i fred.

Hva slags bok er så dette?

I overført betydning kan vi

godt kalle den en lærebok i oppdrett av kalv.

Utgangspunktet er omtrent som den stemningen tittelen fremkaller. Boka inneholder korte lyriske prosatekster med bakgrunn i en oppvekst på en vestlandsgård.

Tekstene er komprimerte, og her ville vært stoff til en omfattende roman, kanskje flere. Istedet er det blitt tekster der mye er overlatt til egen fantasi og innlevelsesevne.

Men minner fra en barndom og ungsom er bare en ytre ramme i boka. Bak vestlanske fjorder og fjell skildres såre følelser og konflikter — problemer som kan løses med de ressursene mennesket rår over.

«Å fø fram en kalv over vinteren».

Utenom dette er boka en språklig nytelse, både på grunn av sin spesielle lyriske form og på grunn av et levende nynorsk brukt på en bevisst måte.

Rønnaug Kleiva

Å fø fram ein kalv over vinteten

Samlaget

122 sider

Åsmund Asdal